

Árkossy István
(1943, Kolozsvár) festő-
művész, grafikus, Budapesten
él, Arany János-díjas

Árkossy István

Az nem létezik...

Száll a hófehér Pegazus hetedhét országon túl, üveghegyeken át, soha-nem-volt és soha-nem-lesz tündérországok égi magasságai felé; legalábbis így dereng fel nem egy mítoszban, regében és örökéletű legendában a vágató vágyak szárnyaló illúziókkal megtestesített ikonikus eszményképe. Ábránd ő és reménysugár. Pegaszosz, Poszeidón és Medúza gyermeke, a költői és művészi ihlet szimbóluma, a mennyei energiákkal táplált repülő képzelet lebegő, lobogó szabadsága. Kepler éjsötét köpenyére felfeszül égi csillagképének rajzolata, patákkal vetett szikráinak özöne pedig maga a fekete minden-ség fényességmilliárdja. Persze, a képzelet-kényszernek léteznek alternatívái is, hiszen más lelki óhaj az illúzió, és más a földre szállva érzékelhető tapasztalás, ahol mennyei csillogás helyett ott a sár, harsonák égi zengése helyett ott a pokoli hangzavar. Ezért a szárnyasló-motívum nemcsak a karcsú pejparipák tüneményeként parádézhat egy képben, hanem bizony lehet az akár megvezetett igásló is, tépett sörényű, pattanásig feszült ínakkal, testén az élet savának verejtékével. Szárnyai, ha amúgy sem repülhet, idővel elhalnak-elhullnak, elsorvad bennük az izom, megfáradnak a zsigerek; kantár, zabla, hám, gyeplő feszíti testét, lehajtott fejjel „búsul, mint a ló”, és Pegazusról álmodik.

Régi eset hozta elő a fenti képet, bizony régi: ezerkilencszáznolcvanhetet írtunk.

Az irodalmi-művészeti hetilap redakciójában főszerkesztőmnak bejelentettem Magyarországra történő áttelepülésem szándékát.

Kolozsvári hétköznap volt, csikorgó február jégszínű éggel, éppen dél lehetett, mert tisztán visszaemlékszem: megkondult a főtéri Szent Mihály-templom nagyharangja. A kinyilatkozás első pillanatra döbbenetet váltott ki, valósággal berobbant közénk a csend, viszont a hirtelen feszültségben felém irányuló tekintet fokozatosan a megértés lágyabb árnyalataiba hajlott át, hisz valójában nem volt semmi igazán új ebben a bejelentésben – akkoriban – a Nap alatt. De hát azért mégiscsak volt. Majd a csendes oldódásban szóba került az is, hogy eszerint az együtt eltöltött húsz esztendőt hamarosan hátrahagyva, még szerkesztő-grafikusi minőségemben jó volna, ha készítenék egy utolsó rajzot lapunk címlapjára, afféle személyes búcsúüzenetként. Ígértem, meglesz. Ám erre, puhatolózva, már az első kérdés-forma is előmerészkedett, mármint, hogy mire gondolok, mi lehetne az ábra, ha netán helyben kibontakozna előttem annak valamilyen tárgyi sugallata. Nem tétovázva válaszoltam, hogy igen, szinte készen látom magam előtt a képet, amelyben a helyzet sajátos jellegére való utalással papírra vetném az áttelepülés vizuális idézetét. Főszerkesztőm arcára a megdöbbenés mélybarázdás vonalrendszere rajzolódott ki, s az aktuálpolitikai helyzet légkörében halkán, de határozottan szótagolta: Az nem létezik... mert, mint mondta, hogyan is reménykedhetnénk a cenzúra árgus tekintettel irányított bonckésének fenytése mellett annak sikerében, hogy ilyen állapotok közt éppen most, központilag

